

Giải pháp nâng cao năng lực học môn Toán cho đối tượng học viên Lào, Campuchia tại trường Sĩ quan Pháo binh

Trịnh Như Quỳnh*

*GV Bộ môn Toán tin, Khoa Khoa học Cơ bản, Trường Sĩ quan Pháo binh

Received: 2/12/2023 Accepted: 6/12/2023 Published: 11/12/2023

Abstract: International learners (Laos and Cambodian) are a part of the students of the Artillery Officer College. The quality of learning and training of these learners force greatly affects the quality of education and training of the College. In particular, if they study maths well, it will help Lao and Cambodia' learners to develop their thought, study other subjects effectively as well as contributing to the training process perfectly at college. There are many ways to improve math learning efficiency for Lao and Cambodia' learners. Besides, international learners really need the help from leaders, commanders at all levels, lecturers and Vietnamese students so that they can study this subject well.

Keywords: Students, lecturers, math, Laos, Cambodia, school

1. Đặt vấn đề

Môn Toán là một trong những môn học ở trường Sĩ quan Pháo binh (SQPB) hỗ trợ cho rất nhiều môn học khác. Vì vậy, nâng cao chất lượng dạy – học đối với học viên (HV) Lào, Campuchia là một nhiệm vụ cần thiết và cấp bách để nâng cao chất lượng GD&ĐT của nhà trường.

Đào tạo SQPB cho QĐND Lào, Quân đội Hoàng gia Campuchia là nhiệm vụ quan trọng trong công tác đối ngoại quốc phòng của Quân đội ta. Thực hiện tốt nhiệm vụ này, góp phần xây dựng, củng cố mối quan hệ đoàn kết đặc biệt, hữu nghị truyền thống, hợp tác toàn diện giữa Việt Nam với Lào và Campuchia.

Thực hiện nhiệm vụ hợp tác quốc tế về GD&ĐT được Bộ Quốc phòng giao, nhiều năm qua, Đảng ủy, BGH Trường SQPB đã quán triệt sâu sắc quan điểm, đường lối, nghị quyết của Đảng về đoàn kết, hợp tác quốc tế, nhất là Nghị quyết số 10-NQ/TW, ngày 11/4/1983 của Bộ Chính trị (khóa V) “Về tăng cường đoàn kết, hợp tác toàn diện với Lào và Campuchia trong giai đoạn mới”. Đồng thời, tập trung lãnh đạo, chỉ đạo quán triệt, giáo dục nhiệm vụ, mục tiêu, yêu cầu đào tạo; các quy chế, quy định và triển khai chặt chẽ các khâu, các bước trong quy trình đào tạo; quan tâm, tạo điều kiện thuận lợi về mọi mặt cho HV quốc tế trong quá trình học tập. Các cơ quan chức năng, khoa giáo viên, đơn vị quản lý HV đã tập trung giáo dục xây dựng động cơ, tinh thần tích cực, chủ động, tự giác học tập, rèn luyện cho HV quốc tế. Vì vậy, chất lượng học tập, rèn luyện, nghiên cứu khoa học từng bước được nâng lên, tỷ lệ HV đạt khá, giỏi ngày càng tăng. Nhiều HV sau khi tốt nghiệp, trải qua thực tiễn công tác đã trở thành tướng lĩnh, cán bộ cao cấp, giữ

các trọng trách quan trọng của QĐND Lào và Quân đội Hoàng gia Campuchia.

Tuy nhiên, bên cạnh kết quả đạt được, công tác đào tạo HV quốc tế vẫn còn những tồn tại, hạn chế cần khắc phục. Trước tình hình thế giới, khu vực đang có nhiều thay đổi, xung đột sắc tộc, tôn giáo, chiến tranh cục bộ, chiến tranh ủy nhiệm, chiến tranh công nghệ cao, chiến tranh thông tin,... đang diễn ra hết sức gay gắt, phức tạp, khó lường. Vì thế, nâng cao hơn nữa CLĐTSĩ quan Pháo binh, làm nòng cốt trong giáo dục, xây dựng bản lĩnh, ý chí chiến đấu cho cán bộ, chiến sĩ của QĐND Lào, Quân đội Hoàng gia Campuchia là rất cần thiết.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Đặc điểm đối tượng người học và phương pháp dạy học môn Toán

Ngay từ đầu năm học các giáo viên bộ môn Toán tin đã khảo sát, nắm chắc đối tượng HV yếu kém môn toán của lớp mình đang giảng dạy là bao nhiêu? Phổi hợp với cán bộ chỉ huy, quản lý các cấp để phân loại đặc điểm của đối tượng HV Lào, Campuchia: Yếu do hoàn cảnh gia đình? Yếu do hồng kiến thức cũ? Yếu do lười học? Yếu do trí tuệ hạn chế? Yếu vì ảnh hưởng môi trường bạn bè? Để có thái độ và biện pháp thích hợp. Trên cơ sở điều tra phân loại ban đầu mà giáo viên có cách nhìn nhận và thái độ ứng xử cho phù hợp: nhẹ nhàng, bảo ban, động viên, khích lệ đối với các HV mất căn bản, đồng thời nghiêm nghị, cứng rắn đối với các em chây lười, quậy phá với mục đích chung là để các HV phấn khởi, tin tưởng và nỗ lực trong học tập.

Nâng cao chất lượng bồi dưỡng tiếng Việt cho HV quốc tế, đặc biệt là tiếng Việt chuyên ngành pháo binh

nói chung và chuyên ngành toán học nói riêng. Mặc dù trước khi về học tập tại Trường SQPB, các HV quốc tế đã được đào tạo tiếng Việt tại Đoàn 871 (Tổng cục Chính trị QĐND Việt Nam). Tuy nhiên, số lượng HV thông thạo tiếng Việt không nhiều (chiếm tỷ lệ khoảng 20%), phần lớn HV chỉ dừng lại ở mức giao tiếp cơ bản, thậm chí nhiều HV còn chưa nói, viết, hiểu được từ chuyên môn Toán bằng tiếng Việt. Để khắc phục vấn đề này, giáo viên cần hướng dẫn HV các cài đặt phần mềm tra cứu từ mới Tiếng Việt, đặc biệt là phần mềm Google Dịch online nhằm nâng cao kỹ năng bồi dưỡng tiếng Việt chuyên ngành Toán cho HV quốc tế, giúp họ vượt qua rào cản ngôn ngữ, tự tin trong học tập môn Toán, giao tiếp, sinh hoạt.

Quy trình đào tạo, bồi dưỡng tiếng Việt cho HV quốc tế nên tổ chức thành 02 giai đoạn: giai đoạn 1, học tiếng Việt ít nhất 01 năm tại Đoàn 871; giai đoạn 2, đào tạo SQPB tại trường cần kết hợp với bồi dưỡng tiếng Việt. Để đạt hiệu quả cao, trong giảng dạy, đội ngũ giảng viên nên sử dụng rộng rãi PPDH trực quan; tăng cường phân tích, hướng dẫn, giảng giải, trao đổi, thảo luận với HV; tổ chức phụ đạo, bồi dưỡng, KTĐG kết quả thường xuyên để có biện pháp kèm cặp, giúp đỡ. Đối với đơn vị quản lý HV quốc tế cần chú trọng kết hợp với các khoa giáo viên tăng cường tổ chức các hoạt động ngoại khóa.

2.2. Tăng cường sự giúp đỡ của các lực lượng của nhà trường trong quá trình dạy học môn Toán cho HV Lào và Campuchia

Trong giảng dạy nói chung và trong từng bài học cụ thể, phải có sự chú ý giúp đỡ đối tượng yếu, kém thông qua câu hỏi gợi mở, bài tập (công việc này phải thực hiện ngay trong thiết kế bài giảng, và ngay cả kiểm tra bài cũ cũng có những câu hỏi dành cho HV yếu kém để động viên, dìu dắt các HV.

Thường xuyên động viên, hướng dẫn các HV cần phải nắm vững lý thuyết, vì kiến thức toán học là môn suy luận logic nếu không nắm vững hệ thống lý thuyết thì không thể hiểu được khi nghe giảng chứ chưa nói gì việc giải bài toán. Để làm được việc này thì giáo viên cần giúp đỡ HV cách học, cách ghi chép để ghi nhớ, dễ thuộc, lâu quên. Có thể là: công thức thì luôn ghi nhiều nơi tại nhà ở để lúc nào cũng đập vào mắt buộc phải nhớ hoặc ghi vào sổ tay bỏ túi thỉnh thoảng mở ra xem dù bất cứ ở đâu, thỉnh thoảng giảng viên còn cung cấp công thức dưới dạng thơ vui để các HV dễ nhớ, dễ vận dụng.

Khai thác triệt để các sai lầm, thiết sót của HV trong quá trình giảng bài, nhất là các tiết bài tập (luyện tập thực hành); hướng dẫn, phân tích giúp HV phát hiện sai lầm và hướng giải quyết để khắc phục dù

những sai lầm hạn chế nhỏ nhất; tạo mọi điều kiện để giúp HV tự đánh giá và đánh giá bạn mình trong quá trình học tập và rèn luyện, nhất là sau mỗi tiết bài tập phải rút kinh nghiệm tìm ra những sai lầm HV mắc phải hay những điểm yếu của HV để giúp các HV học tốt hơn. Giảng viên tích cực hướng dẫn HV phương pháp học, cách thức lĩnh hội kiến thức môn Toán.

Bên cạnh đó, giảng viên cần chú ý và coi trọng bước hướng dẫn làm bài tập về nhà. Để giúp cho học sinh yếu, kém có thể tiếp thu bài mới thì giảng viên cần nghiên cứu kỹ nội dung bài mới và đề ra các yêu cầu cần thiết để HV chuẩn bị làm bài ở nhà trước khi lên lớp.

Mặt khác, giảng viên cần hướng dẫn cán bộ quản lý tận dụng các tiết tự học hoặc bám sát đề cương, hệ thống, ôn tập lại các kiến thức đã học. Cung cấp cho các HV phương pháp chứng minh. Việc này rất cần thiết đối với HV yếu, kém. Giảng viên phải tích cực trong sinh hoạt, chia sẻ kinh nghiệm với các giảng viên khác trong bộ môn Toán tin, thảo luận những vấn đề khó để tìm giải pháp hữu hiệu nhằm nâng cao chất lượng dạy và học môn Toán với các giảng viên có nhiều kinh nghiệm giảng dạy. Các giảng viên cần tích cực, mạnh dạn đổi mới các phương pháp dạy học kết hợp các phương pháp truyền thống và hiện đại. Mỗi lần thay đổi phương pháp dạy học là một lần giảng viên đã tạo ra “cái mới”, qua đó sẽ tránh được sự đơn điệu, nhàm chán. Giờ học sẽ sinh động, hấp dẫn, HV cảm thấy hứng khởi và có nhiều cơ hội hoạt động tích cực hơn. Giảng viên phải nhiệt tình, thể hiện tinh thần trách nhiệm cao, kiên nhẫn trong giảng dạy, từng bước giúp HV khắc phục những sai sót, hạn chế dù rất nhỏ, tạo mọi điều kiện cho phép, nhất là hình thành từng bước động cơ, thái độ trong học tập, tạo sự phấn khởi và niềm tin trong học Toán.

2.3. Tăng cường kiểm tra, bám nắm, khen thưởng trong quá trình học tập

Lãnh đạo, chỉ huy các cấp thường xuyên kiểm tra việc học tập, chương trình, nội dung tự học, chất lượng nắm nội dung cũng như kết quả học tập của HV. Có kế hoạch kiểm tra định kỳ và đột xuất để tránh tình trạng chây ỳ của HV. Chỉ đạo các lớp phải xây dựng kế hoạch học tập, rèn luyện một cách cụ thể, tỷ mỉ cho từng tuần, từng tháng và trong cả học kỳ cho mỗi HV.

Lãnh đạo, chỉ huy, quản lý các cấp, giảng viên phải tăng cường bám nắm HV quốc tế. Sự sâu sát của chỉ huy các cấp giúp HV tự tin hơn trong giao tiếp, học tập, trong đó có học môn toán.

Kiểm tra các tổ nhóm học tập, việc truy bài của HV. Tổ nhóm học tập không chỉ có tác dụng tốt với HV là người Việt Nam mà còn với cả HV quốc tế.

Chính tổ nhóm học tập là nơi khơi dậy trí tuệ tập thể, hội tụ được các phương pháp học tập tích cực của HV. Mỗi HV cần chủ động đề xuất phương pháp học, giải toán với cả nhóm. Với những bài học, học phần khó cần đề xuất với giảng viên phương pháp học, giải bài tập cụ thể. Tránh việc thành lập tổ nhóm, đôi bạn học tập chỉ là hình thức, không phát huy được hiệu quả. Hiện nay, tổ nhóm học tập, đôi bạn học tập ở HV quốc tế Trường SQPB đã phát huy được hiệu quả tích cực, góp phần không nhỏ nâng cao thành tích học tập của HV.

Bên cạnh quá trình kiểm tra, học tập của HV thì việc khen thưởng với những HV có thành tích tốt trong học môn toán cần phải được tiến hành kịp thời. Khen thưởng nhằm khích lệ tinh thần học tập, rèn luyện của HV. Khen thưởng những HV đạt thành tích cao trong học môn Toán phải được tiến hành thường xuyên, căn cứ vào kết quả học tập trên lớp cũng như trả bài kiểm tra.

2.4. Phát huy tính tích cực, tự học tập, tự rèn luyện của HV

Đề quá trình học tập môn toán có kết quả tốt nhất đòi hỏi sự nỗ lực lớn của HV quốc tế. Chính sự tích cực, tự học tập, tự rèn luyện phương pháp học tập sẽ quyết định đến kết quả học tập của mỗi HV. Mỗi HV cần tích cực chủ động học tập, tham gia các buổi học đầy đủ. Trong mỗi buổi học cần tích cực phát biểu xây dựng bài, tìm ra phương pháp học tập tốt nhất. Phát huy tư duy sáng tạo, tìm tòi những cách giải hay, hiệu quả trong quá trình học tập môn Toán.

Mỗi HV cần tự rèn luyện tư duy sáng tạo của mình. HV rèn luyện tư duy sáng tạo sẽ quyết định đến hiệu quả học tập môn toán nói riêng, các môn học khác nói chung.

Mỗi HV quốc tế cần có sự nỗ lực ý chí cao trong quá trình học tập môn toán. HV phải khắc phục khó khăn về môi trường học tập, điều kiện sinh hoạt thay đổi, yêu cầu cao của hoạt động quân sự, những thay đổi về thời tiết,... Học tập nhằm tích lũy tri thức, phát triển nhân cách, rèn rũa chuyên môn nghiệp vụ để sau này về nước làm việc được tốt nhất. Do vậy, mỗi HV cần xây dựng động cơ học tập đúng đắn, mục đích học tập phù hợp cũng như ý thức học tập cao. Cần tránh việc trông chờ ỷ lại cũng như ngại khó, ngại rèn trong học tập. Mỗi HV quốc tế cần thấy được khoảng thời gian học tập quý giá tại Việt Nam để tích lũy tri thức, phát triển bản thân phục vụ cho quá trình phát triển sau này. Do vậy, phải không ngừng nỗ lực cố gắng, tích cực học tập và rèn luyện, hoàn thành tốt nhiệm vụ học tập.

Mỗi HV Lào và Campuchia cần tích cực tự rèn

luyện để phát triển bản thân. Chính sự gương mẫu, chấp hành nghiêm kỷ luật tạo nên tác phong trong sinh hoạt và học tập. Và điều này ảnh hưởng đến kết quả hoàn thành nhiệm vụ nói chung, chất lượng học tập nói riêng. Vi phạm kỷ luật, lễ tiết tác phong phải chấn chỉnh ảnh hưởng đến tâm lý, tư tưởng của mỗi HV. Do vậy, để học tập tốt HV phải chấp hành nghiêm chỉnh mọi quy định.

3. Kết luận

HV Lào và Campuchia là một bộ phận HV của Trường SQPB. Chất lượng học tập, rèn luyện của HV ảnh hưởng đến chất lượng GD&ĐT của nhà trường. Trong đó, nếu học tập tốt môn toán, sẽ giúp cho HV Lào và Campuchia phát triển tư duy, học tập tốt các môn học khác cũng như góp phần hoàn thiện được quy trình đào tạo tại nhà trường. Có rất nhiều phương thức để nâng cao hiệu quả học môn toán đối với HV Lào và Campuchia.

Đề HV Lào và Campuchia học tập tốt, trong đó có môn toán cần có sự quan tâm giúp đỡ của lãnh đạo, chỉ huy các cấp, đội ngũ giảng viên cũng như HV Việt Nam. Mỗi lực lượng cần phát huy tốt vai trò của mình, tạo điều kiện tốt nhất giúp được HV nước bạn hoàn thành tốt nhiệm vụ học tập.

HV Lào và Campuchia cần có sự nỗ lực lớn trong học tập môn toán. Mỗi HV cần rèn luyện cho mình phương pháp học tập khoa học nhất, tư duy sáng tạo. Bên cạnh đó là nỗ lực khắc phục khó khăn, hoàn thành tốt nội dung của môn học cũng như chương trình học. Tránh tình trạng trông chờ, ỷ lại, ngại khó, ngại rèn ở mỗi HV. HV cần chấp hành nghiêm mọi quy định của lớp học, quy chế GD&ĐT, phấn đấu đạt kết quả tốt nhất trong học môn toán

Tài liệu tham khảo

1. Nguyễn Ngọc Giang (2011), *Khám phá trong giải toán phổ thông bằng các phương pháp toán - tin*, NXB Giáo dục Việt Nam. Hà Nội
2. Nguyễn Bá Kim, Vương Dương Minh, Tôn Thân (1998), *Khuyến khích một số hoạt động trí tuệ của học sinh qua môn Toán ở trường trung học cơ sở*, NXB Giáo dục. Hà Nội
3. Phan Trọng Ngọ, Dương Diệu Hoa, Nguyễn Lan Anh (2001), *Tâm lý học trí tuệ*, NXB Đại học Quốc gia Hà Nội.
4. G. Polya (1977), *Toán học và những quy luật có lý*, (Quyển 1, tập 1), NXB Giáo dục.
5. F. E. Weinert (2001), *Khoa sư phạm tích hợp hay làm thế nào để phát triển các năng lực tích hợp ở nhà trường*, NXB Giáo dục. Hà Nội
6. Lê Hải Yến (2008), *Dạy và học cách tư duy*, NXB Đại học Sư phạm.